

Referat la poezia Riga Crypto si Iapona Enigel scrisa de Ion Barbu - prima parte

Integrata de Ion Barbu intr-o a treia etapa a creatiei sale, definita ca "o incursiune in sfanta raza a Alexandriei", unde "sensul feminin al Luceafarului" isi are locul alaturi de "tema transcendentă din Jazzband pentru nuntile necesare, balada imposibilei nunti dintre Riga Crypto si Iapona Enigel isi reveleaza un sens initiatic, "de un elinism de decență", nu "ermetic" ci hermetic in adevaratul sens al termenului.

Similitudinile sugerate de Ion Barbu, in "sensul feminin al Luceafarului", cu poemul eminescian exista atat in plan tematic, in "meditatie asupra ticluirii si aventurii Fiintei", cat si in plan compozitional, unde eposul se imbină cu liricul.

Cadrul medieval, indicat de prezenta "menestrelului", deschide calea unui epos-balada si epopee. Povestea nuntii imposibile este "zisa" in cadrul unei nunti reale, amintind de tehnica "povestirii in rama" din Decameronul lui Giovanni Boccaccio sau de cele O mie si una de nopti din Orient. Starea de spirit ce insoteste interpretarea baladei "la spartul nuntii, in camera" este "tristetatea", caracteristica nuntilor barbiene. "Nunta, clipa a zamislirii, care presupune insa si un sacrificiu, este insotita de plansul fecioarei ingropate", Core-Persefone din Marile Eleusinii". Inceputul pur, simbolizat de fecioara-sa-manta ingropata de Eleusis, trebuie sa moara (sa coboare in Hades) pentru a da nastere formelor vietii, caci "vinovat e tot facutul, I Si sfant, doar nunta, inceputul". La "spartul" unei nunti reale, rostirea povestii imposibilei nunti dintre Iapona Enigel si Riga Crypto intregeste atmosfera de mister, de ritual initiatic si de grea tristete cosmica, apasand asupra unui astfel de moment crucial din existenta mării Fiinte.

Cadrul baladei interpretate de "tristul menestrel" este acela al unui basm, atemporal, descins din lumea lui "A fost odata ca niciodata". Lumea Rigai Crypto, numit "Crai" asemeni "craior" din basme este o lume a obscuritatii, a umbrei si umezelii din sanul pamantului mama, "impudica Cybele", divinitate tutelara in poezia lui Ion Barbu. Numele "Crypto" este legat de "inima ascunsa" a "Craifului" poienii, ale carui aspiratii raman enigmatice si pentru "semenii sai": "Dar printre ei barfeau buretii / De-o vrajitoare manatarca, / De la fantana tineretii" si despre faptul ca Riga ramane "sterp", nevoind sa "infloreasca".

Enigmaticul Riga Crypto este universul inchis in sine, intors asupra sa insusi, materia cufundata in somn, opusa principiului activ pe care il reprezinta energia solara si, prin aspiratiile sale catre soare, mica Iapona Enigel, a carei lume se caracterizeaza tocmai prin miscare, prin iesirea din sine, din tinutul gheturilor spre lumina soarelui. In poezii barbiene precum Banchizele sau Umanizare atractia nordului catre sud, a gheturilor polare catre discul torid al soarelui este una dintre "axele astrale" initiatice din aventura Fiintei cosmice.